

SK

JAZYKOVÁ CESTA NAPRIEČ EURÓPOU

LARY

VITAJ NA CESTE EURÓPSKYM JAZYKMI!

Jazyky, s ktorými sa stretneš na nasledujúcich stranách, odrážajú rozmanitosť kultúr a tradícií, ktoré spoločne bok po boku existujú na našom kontinente. Niektorými jazykmi, z približne 225 jazykov európskeho pôvodu, hovoria milióny ľudí, a niektorými jazykmi len hŕstka ľudí, žiaľ, tieto jazyky pomaly vymierajú.

Počas tejto krátkej cesty odhalíš, koľko spoločného majú európske jazyky. Z veľkej časti spadajú do troch hlavných skupín: slovanské, románske a germánske, pričom jazyky v každej skupine majú podobné korene – stáročia sa však vyvíjali samostatne, každý svojím smerom. Na tejto ceste spoznáš rozdiel medzi týmito jazykmi: rôzne abecedy (napríklad latinskú, cyrilskú, grécku, arménsku, gruzínsku) často využívajúce umelecké písmo; ako rôzne jazyky riešia tvorbu slov pre nové vynálezy a dozvieš sa aj o ich niekedy až tajomnom pôvode. Každý z týchto jazykov má svoju jedinečnú identitu a príbeh.

Môžeme Ti poskytnúť len krátky pohľad na niektoré európske jazyky. Existuje oveľa, oveľa viac ďalších jazykov, ktoré sme nespomenuli, nie však preto, že by boli menej dôležité alebo menej zaujímavé, ale jednoducho preto, lebo ich táto krátka cesta nemôže všetky obsiahnuť.

Existuje niekoľko príkladov regionálnych jazykov či jazykov menšín, ktorými hovorí relatívne malá časť populácie v časti krajiny alebo v oblastiach zahrňujúcich niekoľko krajín. Existujú tiež neteritoriálne jazyky, ktorými hovoria skupiny rozšírené po

celej Európe, ale ktoré sa nestotožňujú s konkrétnou krajinou pôvodu. Existujú tiež jazyky prisťahovalcov, ktoré nepochádzajú z Európy, ale na kontinent ich priniesli ľudia, ktorí sa prisťahovali z iných častí sveta.

Vždy na stránke konkrétneho jazyka nájdeš krátky úvod od Lary, niektoré kľúčové slová, frázy a špeciálne znaky abecedy, taktiež aj odhadovaný počet ľudí na celom svete, ktorí tento jazyk používajú ako svoj prvý.

Dúfame, že sa Ti bude páčiť putovanie s našou sprievodkyňou Larou na jej ceste vybranými európskymi jazykmi. Táto cesta by Ťa mohla motivovať k tomu, aby si sa vydal/a na podobnú objaviteľskú cestu, na ktorej si v mnohých okamihoch povieš „oh, naozaj“ a „wow – to som nevedel/a“, keď odhalíš niektoré poklady ukryté tesne pod povrchom nášho každodenného života.

ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

👤👤👤 5 000 000

так

не

Як справы?

Добры
дзень!

Дзякуй!

Ahoj! Volám sa Lara. Pridaj sa ku mne na fascinujúcej ceste krásnymi jazykmi Európy! Našu cestu začneme v „krasaviku“... Počkat! Kde? „Krasavik“ (apríl) je najkrajší mesiac v Bielorusku, preto ho bielorusi pomenovali „krásny“. Kto by nemal rád jarné obdobie?

- 1 адзін
- 2 два
- 3 тры
- 4 чатыры
- 5 пяць
- 6 шэсць
- 7 сем
- 8 восем
- 9 дзевяць
- 10 дзесяць

ё

й

э

і

ў

ь

ю

ы

я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>

Photo: Park in Minsk, Belarus

ENGLISH EN

👤👤👤 400 000 000

Angličtina je najviac používaným jazykom na svete. Na svete je takmer 1,3 miliardy anglicky hovoriacich osôb, ale len približne jedna tretina sú rodení hovoriaci. Keď rozprávame rovnakým jazykom, rozumieme si a uvedomujeme si, koľko vecí máme spoločných. Svet sa nakoniec nezdá taký veľký.

How are you?

Hello!

Thank you!

yes

no

- 1 one
- 2 two
- 3 three
- 4 four
- 5 five
- 6 six
- 7 seven
- 8 eight
- 9 nine
- 10 ten

🔊🔊🔊 Listen to the sound of these words

Photo: London eye and Big Ben, United Kingdom

FY FRYSK

👤👤👤 500 000

Hoe giet it mei dy?

Hoi!

Tank!

ja

nee

Frízstina je asi angličtine najviac podobným živým jazykom. „De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn.“ Vieš, čo to znamená? Porovnaj vetu s anglickou: „The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind.“

- 1 ien
- 2 twa
- 3 trije
- 4 fjouwer
- 5 fiif
- 6 seis
- 7 sân
- 8 acht
- 9 njoggen
- 10 tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Photo: Ljouwert, Netherlands

SLOVENŠČINA SL

888 2500 000

Kako si?

Živjo!

Hvala!

V slovinčine je v porovnaní s inými jazykmi veľmi zvláštny tvar na vyjadrenie 2 osôb. Slovinčina používa nielen jednotné číslo (pre 1 osobu) a množné číslo (pre viacero osôb), ale aj formu pre vyjadrenie 2 osôb! Ak chceš povedať „ja a Ty“, stačí povedať „midva“ (my dvaja muži alebo jeden muž a jedna žena) alebo „midve/medve“ (my dve ženy). Keď už hovoríme o číslach... chcem Ti ukázať jazyk so zaujímavým počítaním...

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

š

Prisluhnite zvoku teh besed

Photo: Triglav National Park, Slovenia

FR FRANÇAIS

👤👤👤 76 800 000

oui

non

Ça va ?

Bonjour !

Merci !

Vedel/a si, že francúzština má iný spôsob počítania medzi číslami 70 a 99? Číslo 75 sa doslovne povie „60 plus 15“. Okrem toho, číslo 80 sa povie „4 krát 20“! 96 je teda „4 krát 20 plus 16“. Francúzi musia byť dobrí matematici! Francúzština je taktiež považovaná za jeden z najkrajších jazykov spolu s ... Uhádneš?

- 1 un
- 2 deux
- 3 trois
- 4 quatre
- 5 cinq
- 6 six
- 7 sept
- 8 huit
- 9 neuf
- 10 dix

ùûü

àâä

ÿ

ôö

éèêë

æ

ç

îï

œ

Écoutez le son de ces mots >>>>

Photo: Dune du Pilat, France

УКРАЇНСЬКА МОВА UK

👤👤👤 35 000 000

Як справи?

Привіт!

Дякую!

так

ні

Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi, ktorý jazyk je zo všetkých najkrajší? Odpoveď na túto otázku nie je jednoduchá a každý má svoje obľúbené jazyky. Na súťaži jazykovej krásy v roku 1934 v Paríži však ukrajinčina obsadila hneď tretie miesto po francúzštine a perzštine. Ale vlastne neviem o tom, že by sa konali novšie súťaže jazykovej krásy!

Є

Й

Щ

її

Г

Ь

Ю

Я

<<< Прослушайте звучання цих слів

Photo: Love tunnel created from trees along the railway in Klevan, Ukraine

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

CA CATALÀ

👤👤👤 10 000 000

Pokiaľ chceš povedať v katalánčine, že na Tvoju narodeninovú oslavu prišlo len zopár kamarátov (čo sa Ti nikdy nestane!), stačí povedať „quatre gats“ alebo „štyri mačky“ a všetko bude jasné. Kým sa postážuješ na svoju chabú oslavu, nezabudni povedať „Gràcies!“ („Ďakujem“) štyrom mačkám, ktoré prišli!

Com estàs?

Hola!

Gràcies!

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sis
- 7 set
- 8 vuit
- 9 nou
- 10 deu

ç

h

úü

à

éè

íï

óò

sí

no

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Photo: Park Guell in Barcelona, Spain

TÜRKÇE TR

👤👤👤 75 700 000

Nasılsın?

Merhaba!

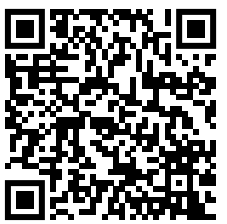
Teşekkür ederim!

Tureçtina je jazyk bez rodov! Existuje jedno slovo pre „on“, „ona“ a „ono“, alebo lepšie povedané, v skutočnosti len jedno písmeno – „o“. Je teda možné opísať osobu v turečtine bez toho, aby bolo uvedené, či je to chlapec alebo dievča. Otoč na druhú stranu a pozri sa, ktorý ďalší jazyk zdieľa túto podobnosť s turečtinou...

evet

hayır

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

<<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Photo: Cappadocia, Turkey

ç

ğ

ö

ş

ü

ı

AS AZƏRBAYCAN DILI

888 23 000 000

Azerbajdžančina tiež používa „o“ pre „on“, „ona“ i „ono“. Ale to nie je jediné, čo majú Turci a Azerbajdžanci spoločné. Predložky „s“ alebo „pre“ nie sú pred podstatným menom, ale za ním: v azerbajdžančine „s mojou matkou“ je „anam ilə“ alebo doslovne „moja matka s“. Ďalšou zvláštnosťou je, že keď píšete latinkou alebo cyrilikou, píšete zľava doprava, ak píšete arabsky, tak sprava doľava.

ı

ö

ü

ç

ə

ğ

ş

Necəsən?

Salam!

Təşəkkür edirəm!

bəli

xeyr

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>

EUSKARA EU

👤👤👤 750 000

Jazyky vo všeobecnosti patria do jazykových rodín a zdieľajú s ostatnými veľa charakteristík, ale baskičtina je takmer jedináčik... Je považovaná za jeden z najstarších európskych jazykov a jej pôvod zostáva záhadou. Ak sa teda chceš pripojiť k exkluzívnemu klubu a stať sa „euskaldunakom“ (baskicky hovoriacim), skús tento jazyk!

bai

ez

Zer moduz?

Kaixo!

Eskerrik asko!

ü

ñ

é

ç

◀◀◀ Entzun hitz hauen soinua

Photo: Guggenheim Museum, Bilbao, Spain (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar

MT MALTI

👤👤👤 520 000

Kif int?

Bongu!

Grazzi!

Maltčina je najmenším oficiálnym jazykom EÚ, čo sa týka počtu hovoriacich. Znie podobne ako feničtina, ktorou sa rozprávalo v oblastiach okolo starovekého Stredomoria pred 3000 rokmi. Maltčina je jediným jazykom v Európe, ktorý patrí do afroázijskej rodiny a jediným jazykom z tejto rodiny, ktorý používa latinku. Prejdi na ďalšú stranu a ukážem Ti jeden dosť izolovaný jazyk...

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħa
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgha
- 8 tmienja
- 9 disgħa
- 10 għaxra

iva

le

ċ

ħ

ġ

ż

Isma' l-ħoss ta' dawn il-kelmiet >>>

Photo: Typical street in Ir-Rabat, Malta

ÍSLENSKA IS

👤👤👤 314 000

Island nemá blízke susedné krajiny a jazyk, ktorý si Vikingovia priniesli v 9. a 10. storočí sa za tie stáročia veľmi nezmenil, ako by si možno predpokladal/a. Islandčina sa vyhýba používaniu cudzích slov a uprednostňuje vytváranie nových slov zo starovekých vikingských. „Tölva“, slovo pre počítač, je teda vytvorené zo starých slov „tala“ („číslo“) a „völva“ („jasnovidka“).

Hvernig hefurðu það?

Hæ!

Þakka þér fyrir!

ð

í

á

þ

æ

ý

ö ó

ú

é

- 1 einn
- 2 tveir
- 3 þrír
- 4 fjórir
- 5 fimm
- 6 sex
- 7 sjö
- 8 átta
- 9 níu
- 10 tíu

já

nei

<<< Hlustaðu á þessi orð

Photo: Goðafoss waterfall, Iceland

ET EESTI KEEL

👤👤👤 1 100 000

Estónci milujú samohlásky! V estónčine zohrávajú samohlásky jednu z najdôležitejších úloh zo všetkých európskych jazykov. V tomto jazyku existuje veľa slov ako „Jäääär“ („okraj ľadu“), „Töö-öö“ („pracovná noc“) alebo „Õueiaääre“ („okraj plotu“)! Teraz Ti ukážem jazyk, v ktorom je možné vytvoriť celú vetu, ktorá obsahuje len samohlásky...

jah

ei

Kuidas sul läheb?

Tere!

Aitäh!

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

õ

ä

ö

ü

Kuula nende sõnade kõla >>>

Photo: Kitesurfing in Viimsi, Estonia

LIMBA ROMÂNĂ RO

👤👤👤 26 000 000

Rumunčina má tiež veľmi rada samohlásky. Rumunčina dokonca dokáže vytvoriť zmyslupnú vetu, ktorá sa skladá len zo samohlások: „Oaia aia e a ei, eu i-o iau“ znamená „Tá ovca je jej, vezmem si ju“. Existuje niekoľko jazykov, ktoré sa snažia samohláskam úplne vyhnúť...

Ce faci?

Bună ziua!

Mulțumesc!

- 1 unu
- 2 doi
- 3 trei
- 4 patru
- 5 cinci
- 6 șase
- 7 șapte
- 8 opt
- 9 nouă
- 10 zece

da

nu

<<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Photo: Corvin Castle, Romania

CS ČEŠTINA

👤👤👤 14 000 000

Dobrý
den!

Jak se
máš?

Děkuji!

ano

ne

ě

č

d'

í

ó

ř

ú

á

ž

ý

ť

š

ň

Ak nemáš rád/rada samohlásky, tak čeština je jazyk pre Teba! Česi milujú spoluhlásky. Slová zložené len zo spoluhlások sú veľmi bežné, napríklad „krk“ („krk“), „prst“ („prst“), „smrk“ („smrek“). Skús povedať český jazykolam „Chrt pln skvrn zdrhlz Brd“. Túto lásku k spoluhláskam zdieľajú aj ich susedia – uhádneš kto?

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

Poslechni si, jak znějí tato slova >>>

SLOVENČINA SK

👤👤👤 5 200 000

Ako sa máš?

Ahoj!

Ďakujem!

áno

nie

Áno, i Slováci majú radi spoluhlásky! Veľa slovenských slov je zložených len zo spoluhlások alebo spoluhlásky tvoria väčšinu slova, napríklad „prst“, „štvrt“ alebo „smrť“. Hovoriaci po slovensky najviac rozumejú iným slovanským jazykom. Prejdi na ďalšiu stranu a objav jazyk, ktorý je dosť úsporný...

- 1 jeden
- 2 dva
- 3 tri
- 4 štyri
- 5 päť
- 6 šesť
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 deväť
- 10 desať

<<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Photo: High Tatras, Slovak Republic

FI SUOMI

👤👤👤 5 800 000

kyllä

ei

Fínčina je jedným z mála jazykov v Európe, ktorý nie je indoeurópsky. Je súčasťou jazykovej rodiny spolu s estónčinou a maďarčinou. Je veľa vecí, ktoré môžete vo fínčine povedať jedným slovom. Takže „istun“ by znamenalo „posadím sa“, „istahtaisin“ „na chvíľu by som si sadol“, „istahdan“ „na chvíľu si sadnem“ a „istahtaisinkohan“ „premýšľam, či by som si mal na chvíľu sadnúť“.

Mitä kuuluu?

Hei!

Kiitos!

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

ö

ää

Kuuntele nämä sanat >>>

Photo: Dog Sledding in Lapland, Finland

- 1 in
- 2 dus
- 3 trais
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

gea na

RUMANTSCH RM

👤👤👤 60 000

Rétorománčina je najmenej známy zo štyroch oficiálnych jazykov Švajčiarska. Jej história začína pred narodením Krista: latinčina Rimanov, ktorá ovládla oblasť medzi Rétskymi alpami a Dunajom, sa miešala s jazykmi miestnych ľudí. Z tejto zmesi sa postupne vyvinula rétorománčina – a dodnes sa stále mení!

Co vai?
Chau!
Grazia!

è é

<<< Taidla co ch'ils plets tunan

Photo: Mountain view, Grisons, Switzerland

CY CYMRAEG

👤👤👤 1 000 000

ie

na

Sut wyt ti?

Shwmae!

Diolch!

ŵ

ê

ô

â

î

ÿ

û

Waleské „Llanfairpwllgwyngyllgogrychwyrndrobwlllantysiliogogoch“ je najdlhším názvom miesta v Európe a druhým najdlhším na svete. Znamená to asi „Svätomariánsky kostol v dutine bielej liesky poblízku rýchleho vodného víru sv. Tysilia z červenej jaskyne“. Obráť list a objav jazyk, ktorý sa môže s dĺžkou slov podobať waleským názvom miest...

- 1 un
- 2 dau
- 3 tri
- 4 pedwar
- 5 pump
- 6 chwech
- 7 saith
- 8 wyth
- 9 naw
- 10 deg

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWL LANTYSILIOGOGO GOCH

Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilio-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>

Photo: Train station in Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogoch, Wales, UK

Nemčina je jedným z jazykov s najdlhšími slovami. Ak chceš opísať vec, jednoducho spojiš rôzne slová tak, že vznikne nové. Slovo pre kvalifikačný zápas majstrovstiev sveta vo futbale by teda bolo „Fußball-weltmeisterschaftsqualifikations-spiel“. Niektoré slová môžu byť trochu mäťuce, ak nevieš, ktoré slová boli spojené, ako napríklad „Urin-sekten“, ale to Ťa nechám vyriešiť samostatne!

ja

nein

DEUTSCH DE

👤👤👤 95 000 000

ü

ö

ä

ß

◀◀◀ Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Photo: Island Sylt, Germany

Wie geht's?

Hallo!

Danke!

- 1 eins
- 2 zwei
- 3 drei
- 4 vier
- 5 fünf
- 6 sechs
- 7 sieben
- 8 acht
- 9 neun
- 10 zehn

HR HRVATSKI

👤👤👤 5 600 000

Kako si?

Bok!

Hvala!

Spolu so srbcčinou a bosniančinou je chorvátčina jedným z južno-slovanských jazykov, ktoré majú veľa spoločného. Tieto jazyky sú si natolko podobné, že hovoriaci týmito jazykmi si môžu rozumieť veľmi jednoducho. Najkratšie chorvátske slová sa skladajú len z jedného písmena – „a“ (ale, a), „o“ (o), „u“ (v, vo), „i“ (a), „s“ (s, so, z, zo) alebo „k“ (k, ku).

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ć

ž

š

đ

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>

Photo: National park Plitvice, Croatia

BOSANSKI BS

👤👤👤 3 000 000

Bosniančina je veľmi podobná chorvátčine a srbčine, ale dá sa povedať, že má veľké prepojenie s turečtinou: približne 400 rokov bola Bosna súčasťou Osmanskej ríše a preto prevzala veľa slov z turečtiny, napríklad „minđuše“ („náušnice“), „bujrum“ („do toho“), alebo „avlija“ („vnútorný dvor“).

Kako si?

Ćao!

Hvala!

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

da

ne

č

ž

ć

đ

š

<<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Photo: Old Bridge in Mostar, Bosnia and Herzegovina

SR СРПСКИ

👤👤👤 12 000 000

Srbčina je jedným z mála európskych jazykov, ktoré používajú cyriliku i latinku. Rodení hovoriaci dokážu používať obe písma rovnako dobre. Srbčina, v porovnaní s inými slovanskými jazykmi, používa jednu z najkratších cyrilských abeced: obsahuje 30 písmen. Keď hovoríme o abecedách... Ukážem Ti jazyk s veľmi jedinečnou abecedou.

ђ

љ

и

ј

њ

ћ

џ

да

не

Како си?

Здраво!

Хвала!

- 1 један
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седам
- 8 осам
- 9 девет
- 10 десет

Послушај како звуче ове речи >>>

Photo: Meanders of the Uvac River, Serbia

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԿ

👤 6 700 000

Ունց ես:

Ողջույն:

Շնորհակալություն:

Arménčina používa abecedu, ktorá je v porovnaní s inými európskymi jazykmi dosť jedinečná. Bola vytvorená pred 2400 rokmi! Pretože Arméni sú veľmi hrdí na svoju abecedu, vytvorili pre svoje jedinečné písmená dokonca i pamätník. Arménsko slávi v októbri svoj vlastný špeciálny jazykový deň, Deň svätých prekladateľov.

այոյն

ոչ

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ճ մ

յ ն շ ո չ պ ջ ռ ս վ տ ը ր ց ու ւ փ ք և օ ֆ

<<< Լսեք այս բառերը

Photo: Armenian Alphabet Monument (Arty Om | Shutterstock.com)

- 1 մեկ
- 2 երկու
- 3 երեք
- 4 չորս
- 5 հինգ
- 6 վեց
- 7 յոթ
- 8 ութ
- 9 ինը
- 10 տասը

ROM ROMANI ČHIB

888 3500 000

Sar san?

Lašo d'ës!

Najis tuke!

va

na

Rómčina bola donedávna predávaná ďalšej generácii len ústne, takže neexistuje všeobecne prijatá písomná norma. Jednotlivé rómske varianty sú písané abecedami, ktoré často vychádzajú z okolitého dominantného jazyka, kde rómska skupina žije. I napriek tomu je dnes možné čítať politické texty, noviny a dokonca i Shakespeara v rómčine!

- 1 jekh
- 2 duj
- 3 trin
- 4 štar
- 5 panž
- 6 šov
- 7 efa
- 8 oxto
- 9 iňa
- 10 deš

Ašun kadala svaturja >>>>

Photo: Romani dance

LËTZEBUERGESH LB

☺☺☺ 600 000

Wéi geet
et?

Moien!

Merci!

Luxemburčina získala svoju písomnú podobu pomerne nedávno. Po luxembursky sa zvyčajne písalo len zriedka, takže neexistovali žiadne oficiálne pravidlá pravopisu a gramatiky, kým ich nezaviedla vláda približne pred 40 rokmi (v roku 1984). A čo posunkové jazyky, môžeš nimi písať? Prejdi na ďalšiu stranu a zisti.

jo

neen

ä

ëé

<<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

- 1 eent
- 2 zwee
- 3 dräi
- 4 véier
- 5 fënnef
- 6 sechs
- 7 siwen
- 8 aacht
- 9 néng
- 10 zéng

MEDZINÁRODNÉ POSUNKOVANIE

Medzinárodné posunkovanie je často používané posunkujúcimi z rôznych krajín, ktoré nemajú spoločný posunkový jazyk. Ako samotný názov naznačuje, je to spôsob komunikácie využívaný na medzinárodných podujatiach. Je možné ho zapísať viacerými spôsobmi. Napríklad niektoré symboly sa používajú na popis tvaru ruky pri posunku, pohybu posunku a mimiky. A pretože sme toľko hovorili o abecedách...

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

ΕΛΛΗΝΙΚΑ EL

👤👤👤 13 500 000

Slovo „abeceda“, teda „alphabet“, vzniklo z prvých dvoch písmen gréckej abecedy: „alfa“ a „beta“. V súčasnosti sa v gréčtine píše zľava doprava, tak ako i v ostatných európskych jazykoch, ale nie vždy to tak bolo. Na začiatku sa mohlo písať sprava doľava a dokonca striedať smery po riadkoch. Na ďalšej strane Ti ukážem zábavný zvyk ich susedov...

ναι

όχι

Πώς είσαι;

Γεια!

Ευχαριστώ!

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν

ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

- 1 ένα
- 2 δύο
- 3 τρία
- 4 τέσσερα
- 5 πέντε
- 6 έξι
- 7 επτά
- 8 οχτώ
- 9 εννιά
- 10 δέκα

◀◀◀ Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Photo: Colourful street in Oia, Greece

SQ SHQIP

👤👤👤 7 500 000

Si jeni?

Përshëndetje!

Faleminderit!

po

jo

ç

ë

Ked' Albánaci krútia hlavou zo strany na stranu, neznamená to „nie“, ale naopak „správne, súhlasím, počúvam“. Naopak kývnutie hlavou hore a dole neznamená „áno“. Znamená to „prepáč, obávam sa, že nie“ a zvyčajne tento pohyb sprevádzajú zlé správy. Bud' preto pri kývaní hlavou v Albánsku obzvlášť opatrný/á – možno si práve súhlasil/a s niečím, čo si nechcel/a!

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

Photo: Beach cafe in Ksamil, Albania

БЪЛГАРСКИ BG

👤 8 000 000

Bulhari tiež kývnu na „nie“ a krúčia hlavou na „áno“. Ďalšou neobvyklou charakteristikou bulharčiny je, že je jedným z mála slovanských jazykov bez pádov. Malo by teda byť jednoduchšie sa učiť bulharčinu ako češtinu, ktorá má 7 pádov! Bulharčina zdieľa túto vlastnosť len s macedónčinou.

Как си?

Здравей!

Благодаря!

- 1 едно
- 2 две
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седем
- 8 осем
- 9 девет
- 10 десет

<<< Чуйте как звучат тези думи

Photo: Rila Monastery, Bulgaria

ИЙ

Щ

Ю

Ъ

Я

Ь

да

не

МК МАКЕДОНСКИ

👤👤👤 3 500 000

Како си?

Здраво!

Благодарам!

Svoje reakcie zvyčajne vyjadrujete krátkymi frázami alebo slovami, ktoré nemajú žiadny konkrétny význam. Macedónčina má jeden skvelý spôsob, ako to urobiť – s „Lele“! „Lele“ môže znamenať „Ach, môj bože!“ alebo „Ach, áno!“, a môžeš pridať toľko „lele“, koľko chceš. Dalo by sa teda povedať „Lele lele! Aký pekný pes!“ Otoč na ďalšiu stranu a objavíš jazyk bez „áno“ alebo „nie“...

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет

да

не

Ѓ

И

С

Љ

Ц

Ќ

Њ

Ј

Слушнете како звучат овие зборови >>>>

Photo: Church of St. John at Kaneo, North Macedonia

GAEILGE GA

👤👤👤 170 000

Írčina nemá slová pre „áno“ alebo „nie“. K zodpovedaniu otázky sa používajú slovesné tvary. Takže odpoveď na „Predali dom?“ bude „(oni) predali“ alebo „(oni) nepredali“. Alebo v írčine: „Ar dhíol siad an teach? Dhíol. Níor dhíol.“ I keď írčina nemá slová pre „áno“ a „nie“, má veľa jedinečných slov, rovnako ako jazyk na ďalšej strane...

Dia dhuit!

Conas atá tú?

Go raibh maith agat!

ú

ó

á

í

é

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

🔊🔊🔊 Éist le fuaim na bhfocal seo

Photo: Cliffs of Moher, Ireland

HU MAGYAR

👤👤👤 13 000 000

Szia!

Hogy vagy?

Köszönöm!

igen

nem

óöö

í

úüü

é

á

Maďarčina je, vďaka veľa zložitým pravidlám, jedným z najťažších jazykov. Ale stojí za námahu, pretože je veľmi dobrá na zachytenie špeciálnych chvíľ jedným slovom. „Aranyhíd“ je doslovne „zlatý most“, ale znamená „žiarivý odraz slnka na vodnej hladine“.

- 1 egy
- 2 kettő
- 3 három
- 4 négy
- 5 öt
- 6 hat
- 7 hét
- 8 nyolc
- 9 kilenc
- 10 tíz

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak >>>

Photo: Balaton Lake, Hungary

NEDERLANDS NL

👤👤👤 24 000 000

ja

nee

Holandčina má veľmi zvláštne slovo: „gezellig“. Je to jedno z najpoužívanejších holandských slov a v závislosti od kontextu ho možno preložiť ako pocit útulnosti, zábavy alebo príjemnej atmosféry. Môže tiež naznačovať pocit spolupatričnosti, čas strávený s blízkymi alebo stretnutie s kamarátom alebo kamarátkou po dlhej dobe. Napríklad: „Strávili sme gezellige večer hraním hier a zábavou...“

Hoe gaat het ermee?

Hallo!

Dankjewel!

<<< Luister naar de klanken van deze woorden

Photo: Tulips and windmills in Zaanse Schans, Netherlands

- 1 een
- 2 twee
- 3 drie
- 4 vier
- 5 vijf
- 6 zes
- 7 zev
- 8 acht
- 9 negen
- 10 tien

LT LIETUVIŲ KALBA

👤👤👤 3 000 000

taip

ne

Litovčina je jedným z najstarších hovorených jazykov na svete a dokonca má slová podobné starovekému sanskrtu, napríklad „vyras“ (muž), „šuo“ (pes), „avis“ (ovca). To znamená, že Litovci dokážu rozpoznať niektoré slová, keď počujú tento indický jazyk. Začínam mať hlad, dám si niečo pod zub...

Kaip sekasi?

Labas!

Ačiū!

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

ųū č ęė ž š Ą Ĳ

Pasiklausykite šių žodžių >>>

Photo: Trakai Island Castle, Lithuania

ITALIANO IT

888 67 000 000

V krajine pizze, cestovín a syrov nie je prekvapením, keď niekto dostane „abbiocco“. Napríklad v slovenčine neexistuje presný ekvivalent, ale „abbiocco“ označuje pocit, ktorý máš, keď zješ veľké množstvo jedla... Otoč list na ďalšiu stranu a objav ďalšie jedinečné slovo súvisiace s jedlom...

Come stai?

Ciao!

Grazie!

- 1 uno
- 2 due
- 3 tre
- 4 quattro
- 5 cinque
- 6 sei
- 7 sette
- 8 otto
- 9 nove
- 10 dieci

sì

no

èé

à

ù

ì

òó

<<< Ascolta il suono di queste parole

Photo: Riomaggiore, Italy

KA

ქართული

👤👤👤 3 700 000

როგორ ხარ?
 გამარჯობა!
 მაღლობა!

Gruzínske slovo „Shemomet-chama“ znamená jest i napriek tomu, že je človek sýty, lebo jedlo chutí tak dobre. Môžeš to preložiť ako „omylom som to celé zjedol/a“. Gruzínčina má tiež veľmi pôsobivé písmo. Na ďalšej strane Ti ukážem slovo, ktoré opisuje množstvo, ktoré všetci čas od času chceme vyjadriť...

დიახ
 არა

- 1 ერთი
- 2 ორი
- 3 სამი
- 4 ოთხი
- 5 ხუთი
- 6 ექვსი
- 7 შვიდი
- 8 რვა
- 9 ცხრა
- 10 ათი

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ყ

რ ს ტ უ ფ ქ ღ ყ შ ჩ ც ძ წ ჭ ხ ჯ ჰ

მოუსმინეთ სიტყვების ელვადობას >>>

SVENSKA SV

👤👤👤 10 000 000

Švédčina vynašla dokonalé slovo pre vyjadrenie rovnováhy „nie príliš málo, nie príliš veľa... ale len správne množstvo“, vo švédčine jednoducho „lagom“. Takže vo švédčine môžeš pekne povedať, že si práve jedol/a „lagom“! Hovorili sme veľa o jedinečných slovách, podme sa teda tiež pozrieť na niektoré jedinečné slovné spojenia...

Hur mår du?

Hej!

Tack så mycket!

ää

ö

- 1 ett
- 2 två
- 3 tre
- 4 fyra
- 5 fem
- 6 sex
- 7 sju
- 8 åtta
- 9 nio
- 10 tio

ja

nej

🔊🔊🔊 Lyssna på ljuden för dessa ord

Photo: Frozen lake in Upplands Vasby, Sweden (Per-Boge | Shutterstock.com)

PL POLSKI

👤👤👤 45 000 000

Polština má veľa zábavných idiómov. Ak napríklad po poľsky povieš „nie mój cyrk, nie moje małpy“, znamená to doslovne „nie môj cirkus, nie moje opice“. Táto fráza však nemá nič spoločné sopicami, ale znamená „to nie je môj problém“. Existuje ďalší jazyk, ktorý dokáže zábavným spôsobom vyjadriť niečo podobné...

Jak się masz?
Cześć!
Dziękuję!

tak
nie

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

ć
ą
ę
ł
ń
ś
ź
ó

Posłuchaj brzmienia tych słów >>>>

Photo: The Crooked Forest near Gryfino, Poland

„Der er ingen ko på isen“ je dánske vyjadrenie „na ľade nie je žiadna krava“, ale jeho skutočný význam je „nie je problém“. Ak teda na ľade nevidíš žiadne kravy, malo by byť všetko v poriadku. Ako si si už pravdepodobne všimol/a, veľa jazykov rado používa v idiómoch zvieratá!

Hvordan går det?

Hej!

Tak!

DANSK DA

👤👤👤 6 000 000

- 1 en/et
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 otte
- 9 ni
- 10 ti

æ

å

ø

ja

nej

<<< Lyt til lyden af disse ord

Photo: Tivoli in Copenhagen, Denmark

PT PORTUGUÊS

👤👤👤 250 000 000

Como
estás?

Olá!

Obrigado/a!

Nemusíš portugalčinu považovať za svetový jazyk. Ale hovorí ním celá Brazília, teda na svete je viac ako 220 miliónov rodených hovoriacich! Portugalčina je tak siedmym najviac používaným jazykom na svete! Hovoriaci po portugalsky vo všeobecnosti rozumejú španielčine, galícijčine a taliančine, pretože tieto jazyky sú si veľmi podobné. Keď už hovoríme o galícijčine...

á à â ã

ú ü

ç

ó ô õ

é ê

í

sim

não

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

Ouçá o som destas palavras >>>

GALEGO GL

👤👤👤 2 400 000

V galíjčine existuje 60 až 100 slov, ktoré sa týkajú rôznych druhov dažďa. Ak by si niekedy bol/a v Galícii, budeš vedieť prečo! Napríklad „babuña“ označuje dážď, ktorý znie ako malé dieťa, „torbón“ dážď s hromami a bleskami a „ballón“ silné, ale krátke dažde, ktoré trvajú niekoľko dní...

Como estás?

Ola!

Grazas!

si

non

ó

íï

á

é

ñ

- 1 un
- 2 dous
- 3 tres
- 4 catro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

◀◀◀ Escoita o son destas palabras

Photo: As Catedrais Beach, Spain

LV LATVIEŠU VALODA

☺☺☺ 1 750 000

Lotyši radi spievajú! „Dainas“ sú lotyšské ľudové piesne, ktoré zachytávajú starovekú lotyšskú múdrosť. „Dainas“, vytvorené pred viac ako tisícimi rokmi a zachovávané v ústnej podobe, boli súčasťou osláv (ako každoročná svätajánska oslava), každodennej práce i úvah o živote. Spoluexistuje viac ako 1,2 miliónov „dainas“!

jā

nē

Kā tev iet?

Sveiki!

Paldies!

- 1 viens
- 2 divi
- 3 trīs
- 4 četri
- 5 pieci
- 6 seši
- 7 septiņi
- 8 astoņi
- 9 deviņi
- 10 desmit

ū

č

š

!

ā

ī

ž

ģ

ķ

ē

ņ

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

Photo: Celebrating midsummer, Latvia (Raimonds Kalva LV | Shutterstock.com)

NORSK NO

👤👤👤 5 320 000

Nórčina má veľa slov, ktoré majú „obrí“ vplyv na ďalšie, celkom rozšírené, jazyky. Kto nikdy nepočul o „trollovi“? Ak je pre Teba „troll“ trochu strašidelný (pre mňa tiež!), tak môžeš radšej myslieť na krásne nórské „fjor- dy“. A ak to podporí Tvoju chuť cestovať, tak nezabudni na slovo „egg“ („vajíčko“), ktoré je tiež nórskoho pôvodu.

ja

nei

Hvordan går det?

Hei!

Takk!

- 1 én
- 2 to
- 3 tre
- 4 fire
- 5 fem
- 6 seks
- 7 syv
- 8 åtte
- 9 ni
- 10 ti

å

æ

ø

◀◀◀ Lytt til lyden av disse ordene

Photo: Reindeers in Tromsø, Norway

SE SÁMEGIELLA

👤👤👤 30 000

Severná sámčina je jedným zo sámskych jazykov a hovorí sa ňou v severoeurópskych krajinách. Preto niet divu, že má veľa slov na opis rôznych druhov snehu a ľadu. Napríklad „čahki“ je tvrdá snehová guľa, ktorá sa hádže v nebezpečných snehových súbojoch, „vahca“ je čerstvý alebo syrký sneh a „soavli“ je kašovitý sneh.

jua

a-a

Mo dat manná?

Bures!

Giitu!

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávccci
- 9 ovccci
- 10 logi

đ

ŋ

ṭ

á

ž

č

š

Guldal dáid sániid >>>>

Photo: Aurora borealis, Norway

Ruština má jedno jedinečné slovo, ktoré opisuje vrstvu ľadu, ktorá sa usadzuje a potom, keď sa kvôli vyššej teplote ľad roztopí a opäť znovu zamrzne: „Гололедица“ („gololedica“), čo sa zhruba prekladá ako „nahý list ľadu“. A vedel/a si, že v Európe je dvakrát toľko rodených hovoriacich ruštiny ako angličtiny?

РУССКИЙ RU

👤👤👤 150 000 000

да

нет

Как дела?

Привет!

Спасибо!

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять

<<< Послушайте, как звучат эти слова

Photo: Swimming in an ice hole, Russia

ES ESPAÑOL

👤👤👤 489 000 000

¡Hola!

¿Cómo estás?

¡Gracias!

sí

no

V španielčine existuje výraz „el mundo es un pañuelo!“ („svet je vreckovka“), používa sa na vyjadrenie nášho prekvapenia, keď náhodou niekoho stretne na nečakanom mieste, čím ukážeme, že svet je oveľa menší, ako sme si v skutočnosti mysleli. A nie je to vlastne to, o čom je učenie sa jazykov a objavovanie iných kultúr? Španielčina je skutočne svetovým jazykom a v dvadsiatich krajinách je oficiálny jazyk - ¡Olé!

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

á

ñ

é

úü

í

ó

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

JAZYKOVÁ CESTA LARY NAPRIEČ EURÓPOU

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

*Toto sú všetky jazyky z
našej jazykovej cesty po
Európe, ale v Európe je ich
oveľa viac!*

euskara

SEMITSKÉ
maltčina

AFROÁZIJSKÉ
350 000 000

gruzínčina

KARTVELSKÉ
5 000 000

albánčina
gréčtina

INDOEURÓPSKE
3 200 000 000

BALTSKÉ
litovčina
lotyština

BALTO-SLOVANSKÉ
guzínčina
grécitina

GERMÁNSKE

ZÁPADOGERMÁNSKE
angličtina
frízština
holandčina
luxemburčina
nemčina

ZÁPADOSLOVANSKÉ
čeština
poľština
slovenčina

JUŽNOSLOVANSKÉ
bosniančina
bulharčina
chorvátčina
macedónčina
slovinčina
srbčina

VÝCHODOSLOVANSKÉ
bieloruština
ruština
ukrajínčina

SEVEROGERMÁNSKE
dánčina
islandčina
nórčina
švédština

VÝCHODOROMÁNSKE
rumunčina
taliančina

ZÁPADOROMÁNSKE
francúzština
gálicijčina
katalánčina
portugalčina
reťorománčina
španielčina

KELTSKÉ
írčina
waleština

arménčina
rómčina

FÍNSKE
estónčina
fínčina
severná sámčina
UGRICKÉ
maďarčina

URALSKÉ
25 000 000

TURKICKÉ
azerbajdžančina
turečtina

ALTAJSKÉ
210 000 000

edl.ecml.at/languagejourney

BE EN FY SL FR UK

CA TR AS EU MT IS

ET RO CS SK FI RM

CY DE HR BS SR HY

ROM LB EL SQ BG

MK GA HU NL LT IT

KA SV PL DA PT GL

LV NO SE RU ES

Jazyk môže otvoriť dvere do iného sveta. Sveta, kde môžeš objavovať poklady krajín a kultúr, o ktorých by si sa nikde nedozvedel/a, že existujú, keby si nepoužil/a kľúč, ktorý Ti jazyk dáva. A jednými dverami sa môžeš dostať do miestnosti, z ktorej vedie veľa ďalších dverí!

Pre niekoho sú jazyky vášňou, pre iných nutnosťou, ale až ideš kdekoľvek a robíš čokoľvek, stretnutiu s nimi sa nevyhneš. Dúfame, že Ti táto cesta umožnila nahliadnuť aspoň do niektorých z mnohých jazykov, ktoré sú okolo nás a povzbudila Ťa k ich lepšiemu preskúmaniu.

Viac informácií o Európskom centre pre moderné jazyky Rady Európy a Európskom dni jazykov nájdete na www.ecml.at. V prípade akýchkoľvek úprav alebo prekladov nás, prosím, kontaktujte na adrese information@ecml.at.

© 2021, Rada Európy

**Príprava slovenskej verzie a preklad autora textu:
Denisa Ďuranová, Anna Krnáčová, Janka Píšová**